

www.ayurvedopedia.in

MUHS UNIVERSITY EXAMINATION QUESTION PAPERS

To download previous years question papers of MUHS -

1. Visit www.ayurvedopedia.in
2. Click over Menu > Digital Library > University Question Papers
3. You can now download yearwise question papers for free

BAMS Students Helpline

- Email - support@ayurvedopedia.in
- WhatsApp - +91 9420697079

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017), Examination Winter
(Phase - III All Other remaining UG/PG Course) - 2019

DRAVYAGUN VIGYAN - I

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students
w.e.f. Summer 2018 Exam.)/(Second BAMS 2012 syllabus is applicable to
BAMS 2017/2010/Old/New Students w.e.f. Summer 2018 Exam.)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (साहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) चतुर्बीज मधील घटक द्रव्ये व गुणधर्म लिहा.
Write ingredients and properties of Chatubeej.
- b) योनिभेदाने द्रव्य वर्गीकरण लिहा.
Describe classification of dravya according to yonibheda.
- c) पंचवल्कल गुणकर्म व रांगघ्नता लिहा.
Describe Gunakarma and Rogaghgnata of Panchavalkal.
- d) अनुपदेशातील द्रव्य वर्णन करा.
Describe Anupadesha drugs in brief.
- e) लवणपंचक मिश्रक गणाचे गुणकर्म लिहा.
Describe Lavana Panchak Mishrak gana Guna-Karma.
- f) भेषजागार वर्णन करा.
Describe Bheshajagar in brief.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- समान प्रत्ययारब्ध व विचित्रप्रत्ययारब्ध संकल्पना वर्णन करा.
Explain the concept of saman pratyayarabdha and vichitra pratyayarabdha.
- प्रतिनिधी द्रव्य संकल्पना वर्णन करून अष्ट वर्ग द्रव्ये व त्यांचे प्रतिनिधी द्रव्ये लिहा.
Write the concept of 'substitute dravyas' in brief and give the contents of Ashtavarga with their substitutes.
- विपाक परिभाषा लिहून कर्मे लिहा.
Describe definition of vipak and its karmas.
- प्रयोज्यांगानुसार द्रव्य संग्रहण लिहा.
Write the method of collection of dravya according to parts used.
- गुणवीर्यवाद व कर्मवीर्यवाद स्पष्ट करा.
Describe Gunaveeryavada and karma veeryavada.
- धन्वन्तरी निघंटू कर्ता, काल व वैशिष्ट्ये लिहा.
Write the author, period and salient features of Dhanvantari Nighantu.
- आधुनिक शास्त्रोक्त कोणतेही तीन भेषज प्रयोगमार्ग लिहा.
Explain any three routes of administration of drugs.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- मधुररस उत्पत्ती-लक्षण, गुणकर्म, अतियोग लक्षणे, रस कर्मापवाद व स्कंध सविस्तर लिहा.
Write in detail about 'Madhur rasa' utpatti, lakshan, gunakarma, atiyog lakshan, rasakarmapavada and skandha.
- खालील कर्मांचे वर्णन करा.

i) अनुलोमन	ii) बृंहण
iii) संसन	iv) स्तंभन

 Explain the following karma

i) Anulomana	ii) Bhriman
iii) Sransana	iv) Stambhan
- द्रव्यशुद्धि प्रयोजन, प्रकार 2 उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Describe dravya shuddhi prayojana, types with 2 examples.
 - कोणत्याही (7) सात गुर्वादि गुणांचे वर्णन करा.
Describe any seven 'gurvadi guna'.
- आधुनिक शास्त्रातील कोणतेही तीन मूत्रकद्रव्ये वर्णन करा.
Explain any three diuretics in pharmacology.

1-30

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter,
(Phase - III All other remaining UG/PG Course) - 2019

DRAVYAGUN VIGYAN - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010 / old / New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam) (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to
BAMS 2017/2010 / Old / New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question** paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six)
- a) द्रोणपुष्पी या द्रव्याचे लॅटीन नाव, कुल व या कुलातील चार द्रव्ये लिहा.
Write Latin name, family and 4 dravya of this family.
 - b) लवंग या द्रव्याचे रसपंचक लिहा.
Write the rasapanchak of Lavang.
 - c) मदनफल या द्रव्याचे सामान्य स्वरूप लिहून मदनफलपिप्पली या संज्ञेस स्पष्ट करा.
Describe samanya swarup of Madanphala. Explain the term Madanaphalapippali.
 - d) चिरायता या द्रव्याचा रस व कर्म लिहा.
Write the rasa and karma of Chirayata.
 - e) गोरोचन द्रव्याचे प्राप्तीस्थान व गुणकर्म लिहा.
Write the praptisthan and gunakarma of Goroचना.
 - f) हरीतकी द्रव्याचे पर्यायी नावे व कल्प लिहा.
Write synonyms and kalpa of Haritaki.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- बाकुची द्रव्याचे लॅटीन नाव, सामान्य स्वरूप लिहून कुष्ठघ्न कर्म स्पष्ट करा.
Write Latin name, samanya swarup of Bakuchi and explain its kushthaghna karma.
- श्वास व्याधीवर कार्य करणाऱ्या दोन द्रव्यांचे कार्मुकत्व वर्णन करा.
Describe the mode of action of any two dravyas acting on 'Shwasa Vyadhi'.
- पुनर्नवा या द्रव्याचे लॅटीन नाव, कुल व रासायनिक संगठन व कल्प लिहा.
Write Latin name, Family and chemical composition and kalpa of Punarnava.
- दारूहरिद्रा या द्रव्याचे उपयुक्तांग, स्वरूप व रसपंचक लिहा.
Write the useful part, morphology and rasapanchak of Daruharidra.
- आमलकीचे चरकोक्त गण व रसायन कर्म स्पष्ट करा.
Write Charakokta gana and Rasayan karma of Aamalaki.
- कंपवातावरील कपिकच्छु या द्रव्याचे कार्य स्पष्ट करा.
Explain the action of Kapikachchhu on Kampavata.
- वरूण द्रव्याचे प्रयोज्य अंग व मूत्रवहस्रोतसावरील कार्य स्पष्ट करा.
Write the useful part of varun dravya and explain their action on 'Mutravaha srotas'.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- आरग्वध द्रव्याचे गण, कुल, पर्यायी नाव, स्वरूप, रसादि गुण, दोषघ्नता, रोगघ्नता प्रयोज्यांग, मात्रा व कल्प सविस्तर लिहा.
Write in detail gana, kula, synonym, morphology, rasadi guna, doshaghgnata, roghaghgnata, Useful parts, dosage and kalpa of Aragvadh.
- गुडूचि या द्रव्याची पर्यायी नावे, लॅटीन नाव, स्वरूप रसपंचक, दोषघ्नता, रोगघ्नता व कल्प लिहा.
Write synonym, latin name, morphology, rasapanchak, doshaghgnata, roghaghgnata and kalpa of Guduchi.
- ज्वर व्याधीवर कार्य करणाऱ्या 3 द्रव्याची नावे लिहून त्यांची कार्मुकता स्पष्ट करा.
Write the name of three dravyas which acts on jwara Vyadhi and explain their mode of action.
- खालीलपैकी कोणत्याही दोन वेदनाशमन औषधांचे वर्णन करा.
1) Diclofenac 2) Ibuprofen 3) Morphine
Describe in detail any two of the following analgesic drugs.
1) Diclofenac 2) Ibuprofen 3) Morphine

**Second B.A.M.S. (2012) (2010) / (2017) Examination, Winter
(Phase - III All Other Remaining UG/PG Course) - 2019**

RASASHASTRA EVAM BHAIHAJYA KALPANA - I

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New
Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old New Students w.e.f. Summer- 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six)

a) रसौषधींचे महत्त्व वर्णन करा.

Describe the importance of Rasaushadhies.

b) आवाप, निर्वाप व ढालन या परिभाषा वर्णन करा.

Explain following paribhashas - Avapa, Nirvapa and Dhalana.

c) वृंताक मूषा वर्णन करा.

Describe Vrintaka Musha.

d) सप्तामृत लोह या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि व उपयोग लिहा.

Write the ingredients, manufacturing process and uses of Saptamrita Loha.

C. तुज्जाकमुषा

d. स्नाजामृतलोह घट्ट/12/34.

03232A

e) कुचला या द्रव्याची शोधनविधि लिहून दोन कल्पांची नावे लिहा.

Write the method of Shodhana and two formulations of Kuchala.

f) सिकता वर्गातील द्रव्यांची नावे लिहा.

Write the names of Dravyas included in Sikata Varga.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) आरोग्यवर्धिनी वटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Arogyavardhini Vati.

b) पर्पटी व्याख्या लिहून पंचामृत पर्पटी या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Define Parpati and write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Panchamrita Parpati.

c) महारसांची नावे लिहून शिलाजतु या द्रव्याचे पर्यायी नावे, प्रकार, शोधनविधि व दोन कल्पांची नावे लिहा.

Write the names of dravyas included in Maharasa and write synonyms, types, method of shodhana and two formulations of Shilajatu.

d) सुधा वर्गातील आठ द्रव्यांची नावे लिहून कपर्दिक या द्रव्याचे पर्यायी नावे, रासायनिक सूत्र, शोधन व मारनविधि लिहा.

Write the names of eight dravyas from sudhavarga and write synonyms, chemical composition, Shodhana and Marana process of kapardika.

e) साधारण रसाचे नावे लिहून नवसागराबद्दल लिहा.

Write the name of Sadharanrasa and detail of Navsagara.

f) रसौषधींच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी उपयोगी असणाऱ्या कोणत्याही पाच आधुनिक उपकरणांची नावे व त्यांचा उपयोग लिहा.

Write the names and uses of any five modern instruments useful for quality control of Rasaushadhies.

g) पुट - व्याख्या, प्रकार लिहून गजपुट वर्णन करा.

Define Puta, describe its types and explain Gajaputa.

N - 2567

उ. a. पारददोष- पारद आच्छादक [3x15=45]
-2-
b. यंत्र व्याख्या - उर्ध्वपातन, कालुका, योनायन

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) पारद दोष लिहून पारद अष्टसंस्कार सविस्तर वर्णन करा.

Write the names of parada Dosha and describe Parada Ashtasankara in detail.

b) यंत्र व्याख्या लिहून खालील यंत्रांची रचना व उपयोग वर्णन करा.

i) ऊर्ध्वपातन यंत्र

ii) बालूका यंत्र

iii) दोलायंत्र

Define Yantra and describe structure and uses of following Yantras :

i) Urdhawapatan Yantra

ii) Baluka Yantra

iii) Dolayantra.

c) रत्न-व्याख्या, रत्नदोष, रत्नग्रह संबंध लिहून मुक्ता या रत्नाचे सविस्तर वर्णन करा.

Define Ratna, write Ratna Dosha, Ratnagraha Sambandha and describe Mukta (Pearl) in detail.

d) धात-व्याख्या लिहून सुवर्ण धातूचे सविस्तर वर्णन करा.

Define Dhatu and describe Suvarna (Gold) in detail.

**Second B.A.M.S. (2012) / (2010) / (2017) Examination, Winter
(Phase - III All other Remaining UG/PG Course) - 2019**

RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is Applicable to BAMS 2010/Old New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam.) (Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to
BAMS 2017 / 2010/ Old/ New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) **Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.**

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six)

- a) प्रमथ्या परिभाषा निर्माणविधी व उपयोग लिहा.

Write definition, preparation and uses of Pramathya.

- b) गण्डूष व कवल भेद लिहा.

Write difference between Gandhusa and kavala.

- c) सितोपलादी चूर्णाची घटकद्रव्ये, मात्रा, अनुपान व उपयोग थोडक्यात लिहा.

Write in short ingredients, Uses, dose and anupana of sitopaladi churna.

- d) गुडूची घन निर्माण व उपयोग थोडक्यात लिहा.

Write in short guduchi ghan preparation and its uses.

P.T.O

e) त्रिफलामषी निर्माण व उपयोग थोडक्यात लिहा.

Write in short Triphala mashi preparation and its uses.

f) अर्कलवण निर्माण, गुणधर्म व उपयोग थोडक्यात लिहा.

Write in short Arkalavan preparation, properties and its uses.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा)

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) कांजी निर्माण विधि व उपयोग लिहा.

Write method of preparation of kanji and describe its uses.

b) हिम कल्पना वर्णन करून धान्यक हिम निर्माण विधि, मात्रा व उपयोग लिहा.

Describe Himakalpana. Write method of preparation, dosage and uses of Dhanyak hima.

c) क्षीरपाक म्हणजे काय? अर्जुन क्षीरपाक निर्माण विधि व उपयोग लिहा.

What is kshirpaka? Write method of preparation and uses of Arjun kshirpaka.

d) गुग्गुळ कल्प म्हणजे काय? त्रिफला गुग्गुळ घटकद्रव्ये निर्माण, गुणधर्म व उपयोग लिहा.

What is Guggul kalpa? Write ingredients, method of preparation, properties and uses of Trifala Guggula.

e) यवागु व यूष निर्माण, त्यांचे प्रकार व उपयोग लिहा.

Write Yavagu and Yusha preparation. Describe its types and uses.

f) संजीवनी वटीची घटकद्रव्ये, निर्माण गुणधर्म व उपयोग लिहा.

Write ingredients, method of preparation, properties and uses of Sanjivani vati.

- g) औषधसिद्ध पानीय म्हणजे काय? षडंगपानीय घटकद्रव्ये, निर्माण विधि, गुणधर्म मात्रा व उपयोग लिहा.

What is Aushadhasiddhapaniya? Write ingredients, method of preparation, properties, dosage and uses of shadangapaniya.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) स्नेहपाक परिभाषा, पाक प्रकार व सिद्धिलक्षणे सविस्तर लिहा.
Write definition of snehapak. Describe different types of snehapak and snehasiddhilakshanas in detail.
- b) नेत्रकल्पनाचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe Netrakalpanas in detail.
- c) लेपाची परिभाषा, प्रकार व वापरण्याचे नियम लिहून दशांग लेपाची घटकद्रव्ये, गुणधर्म व उपयोग लिहा.
Write definition, types uses and rules of application of lepa. Describe ingredients, properties and uses of dashangalepa.
- d) क्वाथाच्या उपकल्पनांची नावे लिहून कोणत्याही दोन उपकल्पनांचे सविस्तर वर्णन करा.
Write names of kwath upkalpanas. Describe any two upkalpanas in detail.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012), Examination, Winter (Phase - III
All Other Remaining UG/PG Course) - 2019**

AGADTANTRA, VYAVAHAR-AYURVED EVUM VIDHIVADYAK

**(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer questions (any five out of six) :

- a) अगदतंत्राची व्याख्या.
Definition of Agadtantra.
- b) मृत्यु प्रमाणपत्र.
Death certificate.
- c) शवपरीक्षाची व्याख्या.
Definition of post mortem examination.
- d) दग्ध व्रणातील मृत्युचे कारणे.
Causes of death in burns.
- e) जांगम विषाचे अधिष्ठान.
Write the adhisthan of jangam visha.
- f) विषकन्या.
Vishakanya.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- ताम्रविषबाधा लक्षणो.
Signs and symptoms of copper sulphate.
- शिरः कपालास्थि/कवटी वरून लिंग निर्णय.
Sex determination by skull.
- अलर्कविषाची आधुनिक चिकित्सा.
Treatment of Alarkvisha as per modern science.
- कुमारी अवस्था थोडक्यात लिहा.
Write virginity in short.
- वैद्याचे गुण.
Qualities of vaidya.
- विषाची व्याख्या.
Definition of visha.
- हातापायांच्या ठश्यांचे न्यायवैद्यकीय महत्व.
Medicolegal importance of finger prints.

- अगदतेग व्याख्या
- मृत्यु प्रमाणपत्र
- शाकपरीक्षण व्याख्या
- दण्ड प्रण - मृत्युकरणे
- जांगम विष - आधिकार
- विष कथा

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

- आयुर्वेद शास्त्रानुसार सविषसर्पाचे प्रकार व विषलक्षणे लिहून आधुनिक शास्त्रानुसार चिकित्सा लिहा.
Write the types of poisonous snakes and signs and symptoms according to Ayurved. Also write management of snake poisoning according to modern science.
- भारतीय न्यायालयाचे प्रकार लिहून त्यांचे अधिकार व न्यायालयीन कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.
Write in detail the types, power and procedure of Indian Courts.
- मृत्यूच्या चिन्हांची नांवे लिहून मरणोत्तर रंजन सविस्तर लिहा.
Name the signs of death and write in detail postmortem lividity.
- भल्लातकाची मारकमात्रा, मारक काळ, विषलक्षणे, चिकित्सा व न्यायवैद्यकीय महत्व सविस्तर लिहा.
Write in detail fatal dose, fatal period, signs and symptoms, treatment and medicolegal importance of Bhallatak visha.

**Second BAMS (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter
(Phase - III ALL Other remaining UG/PG Course) - 2019**

CHARAK SAMHITA - PURVARDHA

**(Second BAMS 2012 Syllabus is Applicable to BAMS 2010/Old/
New Students w.e.f. Summer -2018 Exam)/(Second BAMS 2012
Syllabus is Applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students
w.e.f. Summer -2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six):
- a) प्राकृत वर्ण.
Prakrut Varna.
 - b) शूलनाशक यवागु.
Shulanashaka Yavagu.
 - c) गर्भातील मातृज भाव.
Matruja Bhava of Garbha.
 - d) विसूचिका.
Visuchika.
 - e) हंसोदक.
Hansodaka.
 - f) सद्वृत्त पालनाचे फायदे.
Benefits of Sadvritta.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer question (any six out of seven):

- असात्मेन्द्रियार्थ संयोग.
Asatmendriyarth sanyog.
- दोषा कदाचित कुप्यन्ति जिता लंघन पाचनैः।
दोषा कदाचित कुप्यन्ति जिता लंघन पाचनैः। Explain.
- स्नेहव्यापद.
Snehavyapada.
- शरीर ज्ञान उपयोगिता.
Sharira dnyana upayogita.
- प्रकृति आणि विकृतिचे प्रकार.
Types of Prakruti and Vikruti.
- शोष व्याधी हेतू.
Hetu of Shosh vyadhi.
- 'अपकर्षणमादौ कृमीणां भेषजं' स्पष्ट करा.
'अपकर्षणमादौ कृमीणां भेषजं' Explain it.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3×15=45]

Long answer question (any three out of four):

- उन्माद व अपस्मार भेद लिहून उन्माद निदान स्पष्ट करा.
Write down the difference between Unmada and Apasmara and explain Unmada Nidana.
- सर्व स्रोतसांच्या दुष्टीचे हेतु व लक्षणो सविस्तर लिहा.
Explain in detail about dushti hetu and lakshana of all srotas.
- सन्तर्पण - अपतर्पण स्पष्ट करा.
Explain Santarpana Apatarpana.
- स्वेदनाचे लाभ लिहून अग्निस्वेदाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
Explain benefits of Swedan and types of Agnisweda in detail.

